

สรุปโดย... **พัลลภ กฤตยานวัช** หนาการอาคารสงเคราะห์ **ดร.สุนทร ชัยยีนดิภูมิ** กระทรวงการต่างประเทศ

มาตรการรับมือและ กอบกู้วิกฤติเศรษฐกิจโลกบอบฉับัน

วิสัยทัศน์บอบ... นายเหวิน เจีย เป่า

นายกรัฐมนตรีแห่งสาธารณรัฐประชาชนฉับัน (H.E. Wen Jiabao,
Premier of the State Council of the People's Republic of China)

*แสดง ณ เวทีการประชุมเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum)
เมื่อวันที่ 28 มกราคม 2552 ณ เมืองดาวอส ประเทศสวิตเซอร์แลนด์*

เมื่อวันที่ 28 มกราคม 2552 ในเวทีการประชุมเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum) ณ เมืองดาวอส ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ นายเหวิน เจีย เป่า นายกรัฐมนตรีแห่งสาธารณรัฐประชาชนฉับัน ได้แสดงปาฐกถาเรื่อง “การเสริมสร้างความเชื่อมั่นและการทำงานร่วมกัน เพื่อการเติบโตทางเศรษฐกิจของโลกในระบอบใหม่” โดยได้สะท้อนปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจโลก และแนวทางการรับมือของประเทศไทย รวมทั้งแสดงวิสัยทัศน์และข้อคิดเห็นในการกอบกู้ฟื้นฟูกิจการเศรษฐกิจโลกที่น่าสนใจยิ่ง เราจึงเห็นสมควรแปลถ่ายทอดเนื้อหาสาระสำคัญและคำกล่าวบางตอนของท่านเพื่อให้นักการเมือง นักนโยบาย และผู้บริหารบ้านเมืองของประเทศไทย จะได้รับทราบทิศทางและวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลของผู้นำฉับัน และเป็นแง่คิดหนึ่งในการหาแนวทางรับมือวิกฤติเศรษฐกิจไทยต่อไป

1. วิกฤติการเงินและวิกฤติเศรษฐกิจโลกปี 2009

ท่านนายกรัฐมนตรีฉับัน เหวิน เจีย เป่า เริ่มต้นโดยการสรุปสถานการณ์วิกฤติการเงินและเศรษฐกิจโลกโดยสังเขปว่า “วิกฤติการเงินระหว่างประเทศที่เกิดขึ้น ยังคงดำเนินไปต่อเนื่อง และกำลังส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของโลกที่หนักหน่วงรุนแรงที่สุดนับจากยุคมหากุติเศรษฐกิจตกต่ำ (Great Depression) เมื่อ 80 ปี

มาแล้ว* (ดูสาระสำคัญในวารสารธนาคารอาคารสงเคราะห์ฉบับนี้ เดือนมกราคม - มีนาคม 2552 เรื่องมหาวิกฤติเศรษฐกิจโลก ปี 1929 - 1939 : บทเรียนจากประวัติศาสตร์)

ในท่ามกลางปัญหาวิกฤตินี้ ประเทศทั้งหลายและองค์กรระหว่างประเทศต่างก็ออกมาตรการในการรับมือแก้ไข มาตรการเหล่านั้นได้ช่วยสร้างความเชื่อมั่น ลดผลกระทบต่อเนื่องของวิกฤติ และช่วยต้านทานการหลอมละลายของระบบการเงินและภาวะถดถอยรุนแรงของเศรษฐกิจโลก วิกฤติครั้งนี้ เกิดจากหลายปัจจัยประกอบกันที่สำคัญได้แก่ นโยบายเศรษฐกิจมหภาคที่ไม่เหมาะสมของบางประเทศ และรูปแบบนโยบายการพัฒนาที่ไม่มั่นคงยั่งยืน เช่น มีการออมที่ต่ำและการบริโภคที่สูงนานมากเกินไป การขยายตัวทางธุรกิจของสถาบันการเงินโดยมุ่งกำไรอย่างมีขอบเขต การไว้วิสัยของสถาบันการเงินและองค์กรจัดอันดับความน่าเชื่อถือทางเครดิต และการก่อความเสี่ยงจากความบิดเบี้ยวของข้อมูลข่าวสารและราคาของสินทรัพย์ รวมทั้งความล้มเหลวในการกำกับดูแลของทางการ โดยรู้ไม่เท่าทันนวัตกรรมทางการเงิน ที่ส่งผลให้ความเสี่ยงด้านตราสารอนุพันธ์แพร่ระบาดออกไปอย่างกว้างขวาง”

๒. พลกระทบของวิกฤติการเงินโลก ต่อจีน และนโยบายการรับมือ

นายกรัฐมนตรีเหวิน กล่าวต่อว่า “วิกฤติเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น ได้ส่งผลกระทบต่อจีน เรากำลังเผชิญกับปัญหาท้าทายที่หนักอึ้ง จากภาวะการหดตัวของความต้องการซื้อสินค้าจากโลกภายนอก ภาวะสิ้นเกินของการผลิตในบางอุตสาหกรรม ภาวะยากลำบากของธุรกิจต่างๆ ภาวะการว่างงานที่สูงขึ้นในเขตเมืองและภาวะกดดันต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่ลดลง”

จากนั้น นายกรัฐมนตรีเหวิน ได้กล่าวถึงนโยบายการรับมือวิกฤติที่เกิดขึ้นของจีนทั้งด้านมาตรการทางการเงิน การคลัง และมาตรการเสริมอื่นๆ อย่างเป็นระบบ ในอันที่จะรักษาความมั่นคงและการขยายตัวทางเศรษฐกิจของจีนสู่สาระสำคัญดังนี้

1) การเพิ่มรายจ่ายภาครัฐบาลและการปรับลดภาษี : มีการออกแผนฟื้นฟูเศรษฐกิจ 2 ปี ใช้งบประมาณ 4 ล้านล้านหยวน (ประมาณ 22 ล้านล้านบาท) โดยฉบับนี้จะเน้นใช้เพื่อการก่อสร้างโครงการที่อยู่อาศัยราคาถูกที่

รัฐให้การอุดหนุนแก่ประชาชน โครงการที่เกี่ยวกับการยกระดับคุณภาพชีวิตของชาวชนบท การก่อสร้างทางรถไฟและโครงการสาธารณูปโภคอื่นๆ และโครงการที่เน้นการพิทักษ์สภาวะแวดล้อมที่ดี นอกจากนั้นรัฐบาลมุ่งเน้นการปรับลดภาษีอากร ทั้งภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) และนโยบายภาษีที่เอื้อประโยชน์ต่อการซื้อขายอสังหาริมทรัพย์ และอุตสาหกรรมขนาดกลางและเล็ก (SME) รวมทั้งการยกเลิกหรือปรับลดค่าธรรมเนียมทั้งหลายมากกว่า 100 รายการ

2) การปรับลดอัตราดอกเบี้ยและการเสริมสภาพคล่องในระบบการเงินการธนาคาร : ธนาคารได้ปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายลง 5 ครั้งติดต่อกัน โดยอัตราดอกเบี้ยอ้างอิง 1 ปี ของเงินฝากลดลง 1.89% และเงินกู้ลดลง 2.16% ทำให้ภาวะการเงินของบริษัทต่างๆ ลดลงมาก และช่วยเพิ่มสภาพคล่องของธนาคารมากขึ้น นอกจากนี้รัฐบาลยังช่วยสนับสนุนภาคการเงินเพื่อการกระตุ้นเศรษฐกิจ โดยการปล่อยกู้เพิ่มมากขึ้นโดยเฉพาะแก่ภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมขนาดกลางและเล็ก

3) การปรับโครงสร้างและฟื้นฟูภาคอุตสาหกรรม : มีการกำหนดแผนการปรับโครงสร้างและฟื้นฟูภาคอุตสาหกรรมต่างๆ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมการผลิตรถยนต์ อุตสาหกรรมเหล็ก ที่นอกจากจะมุ่งแก้ปัญหาเร่งด่วนเฉพาะหน้าแล้ว ยังมุ่งการพัฒนาระยะยาวด้วย โดยเน้นการพัฒนาเทคโนโลยี และการสร้างนวัตกรรม เพื่อปรับปรุงคุณภาพสินค้า ประสิทธิภาพการผลิต และสมรรถภาพการแข่งขัน

4) การส่งเสริมนวัตกรรมและการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี : รัฐบาลมีแผนและโครงการต่างๆ ทั้งระยะปานกลางและระยะยาวในการยกระดับการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีระดับสูง เพื่อการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศอย่างยั่งยืนในระยะยาว

5) การยกระดับความมั่นคงทางสังคม : รัฐบาลเร่งปรับปรุงและเสริมสร้างความมั่นคงทางสังคมแก่ประชาชน โดยการขยายเงินบำนาญหลังเกษียณของบริษัต่างๆ การเน้นยกมาตรฐานการประกันการว่างงานและการชดเชย

ค่าจ้างผู้ตักงาน เน้นการปฏิรูประบบการให้บริการทางการแพทย์และการสาธารณสุข มีการเพิ่มเงินกองทุนเพื่อการศึกษาฟรีภาคบังคับในเขตชนบทช่วยเหลือทางการเงินแก่นักศึกษายากจน ยกกระตือรือร้นการครองชีพแก่ครูประถมและมัธยม หามาตรการทุกวิถีทางในการช่วยเหลือผู้ตักงานจากภาวะวิกฤติ ช่วยหางานแก่บัณฑิตใหม่และคนงานย้ายถิ่น เป็นต้น

3.

ความเชื่อมั่นในความแข็งแกร่งของเศรษฐกิจจีน

นายกรัฐมนตรีเหวิน ชี้ให้เห็นว่า เศรษฐกิจของจีนโดยรวมยังมีความมั่นคงและแข็งแกร่ง และขยายตัวในระดับที่สูง โดยปี 2008 GDP เติบโตที่อัตราร้อยละ 9 และนายกรัฐมนตรีเหวิน ได้ย้ำอย่างหนักแน่นว่า เศรษฐกิจจีนจะยังคงเติบโตและขยายตัวต่อไป โดยความเชื่อมั่นของเขามาจากโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของจีนที่แข็งแกร่งไม่เปลี่ยนแปลง มาจากแนวโน้มการพัฒนาที่ไม่เปลี่ยนแปลง จากกระบวนการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เติบโตใหญ่ การขยายตัวของความเป็นเมืองและการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานที่กว้างขวาง รวมทั้งความเชื่อมั่นที่มาจากปัจจัยบวกต่างๆ ที่เป็นผลพวงของการปฏิรูประบบเศรษฐกิจและการเปิดประเทศจีนในรอบ 30 ปีที่ผ่านมา โดยที่จีนยังมีกำลังแรงงานมหาศาล ค่าแรงที่ถูก มีดุลการคลังที่แข็งแกร่ง มีระบบการเงินที่ดี และมีเงินทุนที่เพียงพอ มีเสถียรภาพทางสังคมสูง มีประชากรที่ขยันขันแข็ง ทำงานหนักและมีความยืดหยุ่นสูง เป็นต้น

4.

หัวใจสำคัญของการกอบกู้วิกฤติการเงินและเศรษฐกิจโลก

นายกรัฐมนตรีเหวิน เห็นว่าการกอบกู้วิกฤติการเงินและเศรษฐกิจโลก มีหัวใจสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ ความเชื่อมั่น ความร่วมมือ และความรับผิดชอบ โดยอธิบายขยายความเพิ่มเติมว่า

1) ความเชื่อมั่นคือบ่อเกิดแห่งความเข้มแข็ง

(Confidence is the Source of Strength) พลังแห่งความเชื่อมั่นยิ่งใหญ่กว่าที่คาดคิดตั้งนั้นภารกิจขององค์กรระหว่างประเทศ และประเทศทั้งหลายคือ การช่วยกันเสริมสร้างให้เกิดความเชื่อมั่นในตลาดโดยเร็วที่สุด ทั้งรัฐบาล ผู้นำธุรกิจ

และประชาชน ต้องเชื่อมั่นในอนาคตที่ดีขึ้นของเศรษฐกิจโลก

2) ในการกอบกู้วิกฤติ ความร่วมมือภาคปฏิบัติคือทางออกที่เกิดผล

(In Tackling the Crisis, Practical Cooperation is the Effective Way) ในโลกแห่งเศรษฐกิจโลกาภิวัตน์ ทุกประเทศต่างก็มีความเชื่อมโยงเกี่ยวข้องกัน และยากที่จะแยกจากกันเป็นเอกเทศ ดังนั้น ในท่ามกลางแห่งปัญหาวิกฤติ จึงมีแต่ความร่วมมือและช่วยเหลือกันอยู่ภายใต้ขีดเท่านั้น จึงจะสามารถฝ่าฟันผ่านพ้นวิกฤติออกไปได้

3) ในการเอาชนะวิกฤติ ความรับผิดชอบในการกิจคือสิ่งจำเป็นต้องมีก่อน

(To Prevail over the Crisis, Accepting Responsibility is the Prerequisite) หากรัฐบาลมีความรับผิดชอบในการแก้ปัญหาด้วยความเด็ดเดี่ยวและกล้าหาญ ก็จะสามารถช่วยรักษาเสถียรภาพทางการเงินและป้องกันการลามระบาดของปัญหาสู่ภาคเศรษฐกิจจริงได้ ผู้นำทางการเมืองของประเทศจะต้องมองการณ์ไกลออกไปในอนาคต จะต้องรับผิดชอบต่อประชาคมระหว่างประเทศทั้งหมด เช่นเดียวกับที่ต้องรับผิดชอบต่อประเทศและประชาชนของตนเอง ในการนี้จำเป็นที่ทุกประเทศจะต้องดำเนินการตามกรอบใหญ่การประชุมสุดยอด 20 ประเทศ เรื่องตลาดการเงินและเศรษฐกิจโลก (G20 Summit on Financial Markets and the World Economy)** (ดูสาระสำคัญในวารสารธนาคารอาคารสงเคราะห์ ฉบับที่ 5 เดือนตุลาคม - ธันวาคม 2551)

5.

การสร้างระเบียบเศรษฐกิจโลกขึ้นใหม่

นายกรัฐมนตรีเหวิน กล่าวต่อไปว่า ประเทศทั้งหลายมิใช่เพียงแต่ต้องแก้ปัญหาวิกฤติเฉพาะหน้าที่กำลังเกิดขึ้นเท่านั้น หากต้องการผลักดันการสร้างระเบียบเศรษฐกิจโลกขึ้นใหม่ด้วย โดยระเบียบใหม่นี้ต้องมีความเป็นธรรม แข็งแรงทนทานและมีเสถียรภาพ โดยนายกรัฐมนตรีเหวิน เสนอความคิด 5 ประการ ได้แก่

1) การสร้างความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศที่จริงจังและการส่งเสริมการค้าพหุภาค

ทั้งนี้ เพราะประสบการณ์ในอดีตได้ชี้ให้เห็นแล้วว่าในท่ามกลางวิกฤตินั้น การกีดกันทางการค้ามีแต่การขยายวิกฤติให้ยืดยาวออกไป ประเทศทั้งหลายจึงควรขยายการเปิดประเทศและเพิ่มความร่วมมือระหว่างกันมากขึ้น

2) การเร่งการปฏิรูประบบการเงินระหว่างประเทศและการเร่งสร้างระเบียบทางการเงินระหว่างประเทศขึ้นใหม่ เนื่องจากเป็นที่ตระหนักรู้กันแล้วว่าวิกฤติที่เกิดขึ้นมาจากความบกพร่องในระบบการเงินระหว่างประเทศและโครงสร้างการกำกับดูแลที่ดี ดังนั้น จึงต้องเร่งปฏิรูปโครงสร้างของการกำกับดูแลสถาบันการเงินระหว่างประเทศทั้งหลายใหม่ สร้างกลไกการกอบกู้วิกฤติการเงินโลก โดยประเทศกำลังพัฒนาควรเข้าไปเป็นตัวแทนและมีปากมีเสียงในองค์กรทางการเงินระหว่างประเทศมากขึ้น

3) การเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในการกำกับดูแลทางการเงินและการป้องกันความเสี่ยงทางการเงินมีระดับดูลูกกลมมมากขึ้น ทั้งนี้โดยหน่วยงานกำกับดูแลภาครัฐควรจะมีการแลกเปลี่ยนแบ่งปันข้อมูลข่าวสารระหว่างกัน และมีการติดตามดูแลกระแสการไหลของเงินทุนโลกเพื่อป้องกันความเสี่ยงจากการไหลของเงินทุนข้ามแดน นอกจากนี้ ควรมีระบบการเตือนภัยความเสี่ยงล่วงหน้าอย่างมีประสิทธิภาพและทันกาล มีการออกกฎข้อบังคับทางการเงินที่มีประสิทธิผลและชอบด้วยเหตุผล และมีการปรับปรุงกลไกดูแลเฝ้าระวังความเสี่ยงด้านมาตรฐานบัญชีและความเพียงพอของเงินกองทุน มีการกำกับดูแลสถาบันการเงินที่เข้มขึ้น และส่งเสริมความโปร่งใสในผลิตภัณฑ์และธุรกรรมในตลาดการเงิน

4) การคุ้มครองผลประโยชน์ของประเทศกำลังพัฒนาและการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจของโลกโดยส่วนรวม ทั้งนี้ องค์กรการเงินระหว่างประเทศและโดยเฉพาะประเทศพัฒนาแล้ว ควรจะรับภาระความรับผิดชอบในการช่วยลดความเสียหายที่เกิดขึ้นจากภาวะวิกฤติการเงินระหว่างประเทศ และช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนาเหล่านั้น ในการรักษาและสร้างเสถียรภาพทางการเงินและการพัฒนาเศรษฐกิจ องค์กรการเงินระหว่างประเทศควรดำเนินการช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนาที่มีปัญหาอย่างทันทั่วทั้งที่ โดยการผ่อนปรนเงื่อนไขการปล่อยสินเชื่อ

5) การร่วมกันต่อสู้กับปัญหาท้าทายของโลกและสร้างภาวะการดำรงชีพที่ดีแก่มวลมนุษยชาติ โดยต้องร่วมกันแก้ปัญหาของโลก เช่น การเปลี่ยนแปลง

ด้านภูมิอากาศ การเสื่อมถอยของภาวะสิ่งแวดล้อม โรคภัยไข้เจ็บ ปัญหาสาธารณสุข การพลังงาน ความเพียงพอด้านอาหารและทรัพยากรต่างๆ รวมทั้งปัญหาการก่อการร้าย ปัญหาท้าทายเหล่านี้ ไม่มีประเทศใดโดยลำพังจะแก้ไขได้ ประชาคมระหว่างประเทศจึงควรจะร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดเพื่อแก้ปัญหาเหล่านี้ร่วมกัน

นายกรัฐมนตรีเหวิน กล่าวปิดท้ายการปาฐกถาด้วยคำมั่นจากจีนว่า “ประเทศจีนขอให้พันธะสัญญาว่าจะดำเนินการให้เกิดสันติภาพ การพัฒนาแบบเปิดและการร่วมมือระหว่างกัน ประเทศจีนพร้อมที่จะทำงานร่วมกับประเทศทั้งหลายในประชาคมระหว่างประเทศ เพื่อรักษาเสถียรภาพทางการเงินระหว่างประเทศ การส่งเสริมการเติบโตของเศรษฐกิจโลก การต่อสู้ฝ่าฟันปัญหาท้าทายและความเสี่ยงหลากหลายของโลก และขอมีส่วนร่วมในการเสริมช่วยการพัฒนาโลกอย่างกลมกลืนและยั่งยืน... ขอให้เราทั้งหลายเพิ่มความเชื่อมั่นและทำงานร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดเพื่อนำไปสู่การเติบโตทางเศรษฐกิจของโลกในรอบใหม่”

กล่าวโดยสรุป สุนทรพจน์ของนายกรัฐมนตรีจีนในครั้งนี้ มีเนื้อหาสาระที่น่าสนใจและแสดงถึงการเตรียมการมาเป็นอย่างดีที่จะส่งสัญญาณให้โลกรับรู้ว่า จีนพร้อมที่จะมีบทบาทอย่างแข็งขันในการแก้ไขวิกฤติการเงินโลกที่เกิดขึ้นในขณะนี้ **ประการแรก** จีนแสดงถึงวุฒิภาวะของตนโดยมิได้กล่าวโจมตีประเทศตะวันตกที่เป็นต้นเหตุหลักของวิกฤติครั้งนี้ ในขณะที่เดียวกันก็มีข้อเสนออย่างสร้างสรรค์ที่จะให้มีการปฏิรูปโครงสร้างการเงินโลก **ประการที่สอง** จีนแสดงถึงความพร้อมที่จะดำเนินนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจภายในของตนด้วยงบประมาณ 4 ล้านล้านหยวน ซึ่งไม่เคยมีมาก่อนและด้วยขนาดของงบประมาณที่คิดเป็นร้อยละ 16 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติของประเทศ (GDP) ก็น่าจะส่งผลอย่างจริงจังมากกว่าประเทศตะวันตกอื่นๆ ที่สัดส่วนของงบกระตุ้นเศรษฐกิจเมื่อเทียบกับ GDP ยังน้อยกว่า และ**ประการที่สาม** จีนพร้อมที่จะร่วมกระแสด้านการกีดกันทางการค้าและขยายการค้ากับภูมิภาคนี้มากขึ้น ซึ่งทั้งหมดนี้น่าจะเป็นผลดีกับทุกประเทศในเอเชียที่กำลังพึ่งพิงเงินในฐานะเครื่องยนต์ที่จะขับเคลื่อนเศรษฐกิจโลก เครื่องยนต์ที่ยังทำงานอยู่ในขณะนี้

